

IF YOU WANT TO **REBEL** DO IT WITH **PURPOSE**

Finalist: Gijs Lambrechts

Abstract

Objectiviteit in berichtgeving over klimaatverandering vanuit een post-normaliteits lens: theorie en praktijk

Zowel op individueel als collectief niveau worden burgers in de 21e eeuw geconfronteerd met de diverse en complexe uitdagingen gelinkt aan klimaatverandering. Dit onderzoek vertrekt vanuit de assumptie dat klimaatwetenschap een treffend voorbeeld is van post-normaliteit waarbij feiten onzeker zijn, waarden conflicterend zijn, de inzet hoog is en de beslissingen urgent zijn. Vanuit die optiek argumenteert dit onderzoek dat journalistiek mee dient te evolueren naar een vorm van post-normale journalistiek waarbij men erkent dat feiten niet waarde vrij zijn, dat niet langer alle meningen een even groot forum verdienen en dat het niet wenselijk is om een interpretatieve insteek te vermijden. Meer specifiek betekent dit een nieuwe conceptualisering van het begrip 'objectiviteit'.

Dit onderzoek focust daarom op de rol van journalistiek binnen het heersende maatschappelijke discours over klimaatverandering, en hoe deze rol ingevuld moet worden om als samenleving collectief een antwoord te bieden op de uitdagingen gelinkt aan klimaatverandering. Door middel van diepte-interviews met hooggeplaatste klimaatjournalisten binnen drie Vlaamse nieuwsorganisaties, worden bewuste en onbewuste journalistieke gedachtegangen en praktijken blootgelegd op kritische wijze. Deze bevindingen worden teruggekoppeld naar de theoretische analyse van journalistieke normen vanuit een post-normaliteitslens. Finaal worden journalistieke en democratische tekortkomingen inzake informatievoorziening over klimaatverandering kritisch aangekaart, en worden er enkele aanbevelingen gedaan richting de toekomst.

Uit het onderzoek blijkt dat de meerderheid van de journalisten dreigt bij te dragen tot een journalistiek die steeds oppervlakkiger is in een steeds complexere wereld. Het is dan ook duidelijk dat de vastgestelde problematiek binnen klimaatjournalistiek een symptoom is van een brede onderliggende crisis binnen journalistiek als institutie in een veranderende wereld. Normen zoals onpartijdigheid, het blind geloof in experts en de macht van nieuwswaarden worden gebruikt als excuus en als dekmantel voor journalistieke tekortkomingen. Het resultaat is dat burgers onvoldoende worden bijgestaan inzake het beslissen op basis van feiten en waarheid, omdat journalisten zichzelf ontdoen van de taak om te controleren wat wel of niet klopt in het publieke debat over klimaatverandering. Deze problematiek wordt weerspiegeld in het jaarlijks dalende vertrouwen en interesse in journalistiek. Dat burgers deze nood aan navigatie bijgevolg elders gaan zoeken bij niet-democratische leiders, is dan ook een falen van journalistiek inzake haar democratische verantwoordelijkheid.